

การวางแผนการผลิตสำหรับครอบครัวกระเบื้อง โยหินที่ทำด้วยมือ

นายกิตติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-640-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012787

I 10295082

PRODUCTION PLANNING FOR HAND MOULDED

ASBESTOS CEMENT FITTINGS

Mr. Kitisak Ploypanichcharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Engineering

Department of Industrial Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-640-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

การวางแผนการผลิตสำหรับครอบครัวเบื่องโยหินที่ทำด้วยมือ

นายกิติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ตัดทสุทธิ์

ศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ อกุลพันธ์

วิศวกรรมอุตสาหกรรม

2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อวางแผนการผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือ
แรงงาน โดยเลือกศึกษาแผนผลิตครอบครัวเบื่องโยหิน โรงงานบริษัทกระเบื้องกระต่ายไทย
จำกัด (บางชื่อ) ซึ่งการศึกษานี้ครอบคลุมถึงการจำแนกผลิตภัณฑ์ออกเป็นผลิตภัณฑ์หลักและรองตาม
ยอดขายประจำปี โดยหลักของ ABC, การพยากรณ์ปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท
โดยหลักการของการปรับให้เรียบแบบเอกโปเนนเชียล และวิธีการของวินเตอร์ส, การหาปริมาณ
คงคลังสำรองที่ช่วงความเชื่อมั่น 95% ที่จะมิให้เกิดของขาดมือ โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลใน
อดีตด้วยการทดสอบไคสแควร์สำหรับการทดสอบสารูปสมมติสำหรับการศึกษาดังลักษณะการแจก
แจงของปริมาณความต้องการในอดีตของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทที่ดีเป็นตัวแปรสุ่ม จากนั้นจะวาง
แผนการผลิตเพื่อหาแผนการผลิตหลักและการมอบหมายงานแก่พนักงานในแต่ละเดือน โดยทฤษฎี
การโปรแกรมเชิงเส้นตรง

จากการศึกษาถึงตัวแบบเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้ของพนักงานบริษัทแล้ว พบว่าพนักงาน
ทั้งหมดมีการเรียนรู้ในการผลิตที่สภาวะคงที่แล้ว ในการกำหนดตัวแบบการมอบหมายงานแก่พนักงาน
งานจึงอาศัยหลักการกำหนดเลขดัชนีสำหรับการมอบหมายงานตามฝีมือ ความชำนาญของพนักงาน
และความยากง่ายในการผลิตแต่ละผลิตภัณฑ์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร คัดหลุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ อตุลพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจแก้ไขต้นฉบับของวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา ตลอดจนกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ธิวัชรวิชัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัศดร กลั่นความดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ บุญศรีสกุลโชค ที่ได้กรุณาให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ และตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่ออาจารย์ที่มีรายนามข้างต้นไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคุณฉายศักดิ์ แสง-ชูโต อธิการบดี กรรมการผู้จัดการบริษัทกระเบื้องกระตาศไทย จำกัด ที่ได้ให้ความกรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยใช้โรงงานบางซื่อของทางบริษัทเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับการศึกษา และขอขอบพระคุณต่อผู้บริหาร และพนักงานแผนกผลิตกระเบื้อง โรงงานบางซื่อทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนสนิทปรีญาโท ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา เฉพาะอย่างยิ่งคุณวิรัช อยู่ชา และคุณเจริญ สุนทราวณิชย์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ในบางส่วนของวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งคุณอรสา พลอยพานิชเจริญ ที่คอยเอาใจใส่ช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งการวิจัยนี้สำเร็จลง

กิตติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูป	ฎ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 จุดประสงค์	1
1.2 สถานะภาพปัญหาที่ทำการศึกษา	1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	12
1.4 ขั้นตอนในการศึกษา	13
1.5 สมมุติฐานในการศึกษา	14
1.6 เนื้อหาภายในวิทยานิพนธ์	14
2 แนวความคิดและทฤษฎีที่สำคัญ	16
2.1 แนวความคิด	16
2.2 ทฤษฎีที่สำคัญ	16
3 รายงานสำรวจงานวิจัย	25
4 การวิเคราะห์ ABC และเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้	33
4.1 การวิเคราะห์ ABC	33
4.2 เส้นโค้งแห่งการเรียนรู้	40
4.3 บทสรุปเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตโดยอาศัย ตัวแบบของเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้	42

บทที่

5	การพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	43
5.1	รูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า	43
5.2	การพยากรณ์ปริมาณความต้องการ	50
5.3	ผลจากการพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	59
5.4	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	64
6	การประมาณค่าพารามิเตอร์สำหรับตัวแบบการวางแผนการผลิต	65
6.1	พารามิเตอร์ในสมการเป้าหมายของตัวแบบ	65
6.2	พารามิเตอร์ในขอบเขตของตัวแบบ	69
7	ตัวแบบการวางแผนการผลิต	89
7.1	ตัวแบบทางคณิตศาสตร์	89
7.2	แผนการผลิตหลัก	93
8	การมอบหมายงาน	102
8.1	การกำหนดดัชนีสำหรับการมอบหมายงาน	102
8.2	ตัวแบบทางคณิตศาสตร์ของการมอบหมายงาน	109
8.3	การมอบหมายงานเดือนมกราคม	111
9	สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	114
9.1	ผลสรุปจากการวิจัย	114
9.2	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	116
9.3	ข้อเสนอแนะ	116
	เอกสารอ้างอิง	120
	ภาคผนวก	
ก	แสดงรายการผลิตภัณฑ์กระเบื้องครอบคลุมชนิดต่าง ๆ ของ บกต.	126

ภาคผนวก	หน้า
ข โปรแกรมคอมพิวเตอร์การพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	133
ค ผลการพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	149
ง โปรแกรมคอมพิวเตอร์การทดสอบไคสแควร์	179
จ ผลการทดสอบการแจกแจงปริมาณความต้องการสินค้า	182
ฉ ตารางแสดงจุด 100% ของการแจกแจงไคสแควร์	205
ช โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการโปรแกรมเชิงเส้นตรง	207
ซ คำตอบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตัวแบบการวางแผนการผลิต	212
ฅ ความสามารถในการผลิตของพนักงาน	215
ญ คำตอบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตัวแบบการมอบหมายงาน	217
ฎ ราคา ขนาด และน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ บกค.	218
ฏ งบคณูชีรายสัปดาห์ ประจำปี 2527 ของ บกค.	226
ฐ ตัวอย่างการคำนวณเพื่อการพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	227
ประวัติผู้เขียน	230

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

4.1	แสดงยอดขายรายปีและยอดขายสะสมโดยเฉลี่ยของปี 2524-6	34
4.2	แสดงยอดขายรายปีและยอดขายสะสมของสินค้าในปี 2526	37
4.3	แสดงชนิดสินค้าตามกลุ่ม A, B และ C	38
5.1	ผลการหาค่าเฉลี่ยถ่วงที่เหมาะสมสำหรับวิธีการวินเทอส์ ของสินค้าแต่ละชนิด	60
5.2	ผลการพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้าในปี พ.ศ. 2527 โดยวิธีการของวินเทอส์	61
5.3	เฉลี่ยถ่วงที่เหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ด้วยวิธีการปรับให้เรียบแบบ เอกโปเนนเชียล	63
5.4	ผลการพยากรณ์ปริมาณความต้องการในปี พ.ศ. 2527 โดยวิธีปรับให้เรียบแบบเอกโปเนนเชียล	63
6.1	ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนมาตรฐาน (เวลาผลิตปกติ)	66
6.2	ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนผันแปรของการทำงานล่วงเวลา	68
6.3	ค่าใช้จ่ายคงคลังของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด	70
6.4	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเก็บรักษาคงคลังของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด	71
6.5	ระดับคงคลังเริ่มต้นของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด	72
6.6	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150001 (15°)	75
6.7	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150001 (10°)	76
6.8	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150001 (20°)	77
6.9	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150002	78
6.10	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150003	79
6.11	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150021 (10°)	80

ตารางที่		
6.12	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150021 (15°)	81
6.13	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2150022	82
6.14	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2153027	83
6.15	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2155011 (10°)	84
6.16	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2155011 (15°)	85
6.17	ระดับคงคลังเพื่อความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 2155032	86
6.18	กำลังการผลิตของพนักงานสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท	88
7.1	แผนการผลิตหลักสำหรับครอบครัวเบื่อง (กลุ่ม A)	95
7.2	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150001(15°).....	96
7.3	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150001(10°).....	96
7.4	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150001(20°).....	97
7.5	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150002.....	97
7.6	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150003.....	98
7.7	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150021(10°).....	98
7.8	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150021(15°).....	99
7.9	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2150022.....	99
7.10	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2153027.....	100
7.11	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2155011(10°).....	100
7.12	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2155011(15°).....	101
7.13	เปรียบเทียบแบบการผลิตกับค่าพยากรณ์ของผลิตภัณฑ์ 2155032.....	101
8.1	ลำดับความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ของพนักงาน	104
8.2	ตัวเลขดัชนีสำหรับการมอบหมายงาน	107
8.3	การมอบหมายงานเดือนมกราคม (ผลจากโปรแกรม).....	112
8.4	การมอบหมายงานเดือนมกราคม	112

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	แสดงผลิตภัณฑ์หลักของบริษัทกระเบื้องกระชายไทย จำกัด	3
1.2	แผนภูมิองค์กรบริหารบริษัทของบริษัท บกค.	5
1.3	แผนภูมิองค์กรบริหารบริษัท บกค. บางชื่อ	6
1.4	ประเภทของผลิตภัณฑ์ครอบกระเบื้องโรงงาน บกค. บางชื่อ	8
1.5	แผนภูมิแสดงระบบการผลิตครอบกระเบื้องภายในมาตรฐาน	9
1.6	แผนผังแสดงลำดับขั้นตอนในการศึกษา	13
2.1	ลักษณะแบบจำลองของเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้	20
4.1	แสดงการวิเคราะห์โดยอาศัยพาเรโตไดอะแกรม	39
5.1	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150001 (10°)	44
5.2	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150001 (15°)	44
5.3	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150001 (20°)	45
5.4	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150002	45
5.5	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150003	46
5.6	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150021 (10°)	46
5.7	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150021 (15°)	47
5.8	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2150022	47
5.9	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2153027	48
5.10	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2155032	48
5.11	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2155011 (10°)	49
5.12	แสดงรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้า 2155011 (15°)	49
5.13	ลักษณะรูปแบบปริมาณความต้องการสินค้าภายใต้อิทธิพลแนวโน้มน	54

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

บกด.	หมายถึง	บริษัทกระเบื้องกระตาศไทย จำกัด
$N(x; \mu, \sigma^2)$	"	x เป็นตัวแปรสุ่มแบบปกติที่มีพารามิเตอร์ μ และ σ^2
$Exp(x; \lambda)$	"	x เป็นตัวแปรสุ่มแบบเอกโปเนนเชียลที่มีพารามิเตอร์ λ
μ	"	ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสุ่มแบบปกติ
σ^2	"	ความแปรปรวนของตัวแปรสุ่มแบบปกติ
σ	"	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสุ่มแบบปกติ
λ	"	ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสุ่มแบบเอกโปเนนเชียล
α	"	ความน่าจะเป็นของความเสียหายประเภทที่ I
$1-\alpha$	"	ระดับความเชื่อมั่น
$f(x)$	"	ฟังก์ชันความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม x
$F(x)$	"	ฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมของตัวแปรสุ่ม x
e	"	ฐานของฟังก์ชันลอการิธึมธรรมชาติ เท่ากับ 2.71828
Min	"	ทำให้ค่าต่ำที่สุด (Minimization)
S.T.	"	ขึ้นอยู่กับ (Subject To)